

מיכאל אברהם

על שיטתיו אנטי גזעני שפיושה אצלנו

אנסה כאן להרים את תרומתי למאבק בגזענות דרך אבחון של שיטתיו אנטי גזעני שאופף אותנו מכל עבר. השיטתיו הזו, שמטרתו להילחם בגזענות, בעצם מפריע מאוד למאבק הזה, וזו ההזדמנות לטפל בו

"הערבים נוהרים לקלפיות"

נקודת המוצא לדיון היא שניים מהרגעים המכוננים שנתרו עמנו אחרי הבחירות האחרונות. הרגע המכונן הראשון הוא דבריו של ראש הממשלה בנימין נתניהו, שיצא ביום הבחירות בקריאה נרגשת למצביעיו להגיע לקלפיות "הערבים נוהרים בהמוניהם לקלפיות". כידוע, ההתניות הפלוביות המקובלות במחוזותינו הביאו להאשמתו בגזענות. אפילו גינני מארה"ב, מולדת הפוליטיקלי קורקט, לא איהר להגיע. הסערה הזאת לא שככה והמשיכה להיות מזכרת בתקשורת במשך שבועות אחרי הבחירות. נראה שיש קונצנזוס מקיר לקיר שדבריו הם חריגה גזענית מהדיבור התקין פוליטי. אפילו ראש הממשלה עצמו מצא לנכון להתנצל על דבריו אחרי הבחירות. אופס, בעצם להצטער ולא להתנצל.

מצאתי את עצמי תוהה מה גזעני בדבריו אלו של נתניהו. וכי הוא אמר משהו רע על הערבים? הוא אמר שהם נוהרים לקלפיות, וזה אכן היה כך. כבר בשעות הבוקר באותו יום דווח שאחוז ההצבעה של הערבים היה כ-10% לעומת 3% בשעה המקבילה בבחירות הקודמות. בנוסף, מישוה חולק על כך שמקרב המצביעים הערבים כמעט אין תומכים של נתניהו ולא של מפלגות ציוניות בכלל? אז מה פסול בכך שנתניהו מוטרד מנהירה של מתנגדיו האנטי-ציונים לקלפי ומעודד את התומכים שלו לבוא ולהצביע עבורו? אפילו אם הטענה שלו לא הייתה נכונה עובדתית, האם פירוש הדבר שמדובר בגזענות? לכל היותר ניתן לומר שזוהי תעמולת בחירות שבמסגרתה שקר לבן מסוג זה הוא ממש בגליל.

"המשתתחים על הקברים ומנשקי הקמעות"

אבל יש לי ראייה נגד הפרשנות בכיוון הציני. פרשנות כזאת מניחה שהביקורת הזאת היא חלק מרדיפת התקשורת השמאלנית את אנשי הימין למען הרווח הפוליטי. דומיני שיש בכך מן האמת, אבל אין ספק שזו לא כל האמת, וגרבוז יוכיח. ברגע מכוון אחר, הצייר יאיר גרבוז נאם בעצרת השמאל בכיכר רבין ושאל: "איך מנשקי

הקמעות, עובדי האלילים והמשתתחים על קברי קדושים שולטים על מדינת ישראל?". ומיד, כיד הפוליטיקלי קורקט הפבלובי הטובה עלינו, וביושר אינטלקטואלי נדיה, גם הוא חטף על הראש מקיר לקיר עד שיש שתלו בדבריו של גרבוז את ההפסד של השמאל בבחירות (שטות מוחלטת כמובן). אבל בהיסטריה ובאפולוגטיקה אל תחפשו היגיון). הפוליטיקאים מימין ומשמאל, ואפילו התקשורת משמאל ומשמאל, התגייסו למקהלת הזעזוע וההסתייגות. גם כאן נוצר קונצנזוס מקיר לקיר עד שגרבוז עצמו הביע במובן כלשהו צער על דבריו (הצטער, ולא התנצל דייקא).

כששמעתי על דבריו של גרבוז שאלתי את עצמי מה לא נכון כאן? הרי גם אני, כאיש מאמין, מזדהה לגמרי עם דבריו אלו. האם גם אני גזען? ובכלל, תהיתי, האם כל ביקורת על מעשים או השקפות היא בהכרח גזענית? גם אם נניח בטעות שמעשים אלו מאפיינים רק את המזרחיים, כפי שהניחו משום מה מבקריו של גרבוז (כלומר כל העולם), עדיין מדובר בביקורת לגיטימית שאין בה שמץ גזענות. אך ברור שגם עובדתית זה לא נכון, שכן מעשים אלו (השתתחות על קברים ונישוק קמעות) מאפיינים גם לא מעט אשכנזים. וכי לא מקובל בכל שדרות הציבור הדתי, ולא רק בו, להשתתח על קברים ולהשתמש בקמעות שונים ומשונים? ממש בימים אלו אני מנסה להתאושש ממסע התעוררות אינטנסיבי במייל וברדיו לטובת סגולת

הרב מיכאל אברהם הוא ד"ר לפיזיקה, עוסק בפילוסופיה כללית, פילוסופיה יהודית ולוגיקה

ראש הממשלה עם החייל דמאס פיקדה, שהותקף בידי שוטרים צילום: לע"מ

כששמעתי על דבריו של גרבוז שאלתי את עצמי מה לא נכון כאן? הרי גם אני, כאיש מאמין, מזדהה לגמרי עם דבריו אלו. האם גם אני גזען?

המפתח של ראש חודש אייר (לפיה יש לאפות חלה בצורת מפתח בר"ח אייר כסגולה לפרנסה. בדוק ומנוסה), ועוד היד נטויה. בה במידה, יש לי ביקורת קשה על התפיסה וההתנהלות החרדית. לדעתי היא פרימיטיבית, וחלקים ממנה ממש אוויליים. האם זה אומר שאני גזען? גם אם מישוה חושב שאני לא צודק בזה, האם פירוש הדבר שדבריי הם ביקורת לא לגיטימית? מתבקשת כאן הטענה שבה במידה יכולים אתיאטיים לבקר אותי כאדם מאמין על היותי עובד אלילים לא רציונלי שמשוחח עם חברים דמיוניים. אגב, הם באמת עושים זאת (ע"ע 'מפלצת ספגטי המעופפת' או

בוקונן של וונגוט). כשלעצמי אני חושב שהם טועים לגמרי, שכן אמונה באלוקים היא רציונלית בעליל (לדעתי אתיאזום הוא הזיה בלתי רציונלית מובהקת), אבל מכאן ועד לטעון שמדובר בביקורת גזענית המרחק רב מאוד. זכותם לבקר אותי, וזכותם גם לטעות. לא כל ביקורת, ואפילו לא כל ביקורת שגויה, היא גזענית. לאחר מכן מצאתי שאת כל זה כבר אמר גרבוז עצמו. בריאיון לשגיא בן נון (וואלה, 8.3.2015) הוא מגיב לביקורות ההיסטריות שניתכו עליו: "עיוותו משפט שאמרתי, לא הייתה מילה אחת של גזענות, לא כל ביקורת היא התנשאות". לאחר מכן

הוא מוסיף ואומר: 'בתוך היהדות כדת יש זרמים שונים, ורבים מהם מתנגדים לדבר הזה. הם אנשים ימניים, אנשים דתיים והם לא סובלים את מה שהם מכנים עבודת אלילים. אני לא יכול לנקוט בביטוי הזה כי אני אדם לא דתי, אז אין לי חלוקה כזאת בין אלוהים ואלילים. הם קוראים לזה עבודת אלילים. מה הם רוצים שאנשים יחשבו? שאני התכוונתי לעדות המזרח. לא היה ולא נברא. המשתתחים על הקברים הם לא גזען. בחב"ד יש הרבה מאוד פולחן, מהרבי שלא מת אבל קבור, דרך הרבה ענייני קברים, וחב"ד לא בדיוק תנועה מזרחית. הם אמרים שיש פה התנשאות ויש פה גזענות. גזענות נגד מי? לא כל תופעה שאתה מתנגד לה שייכת לגזע מסוים, ולא כל ביקורת היא התנשאות. זה מובן לגמרי, אחרת אי אפשר לדבר".

אין צורך לציין שההבהרות הללו לא עזרו לו. מי בכלל מקשיב או מפעיל את הראש בלהט השיטתיו האנטי גזעני? זהו מצב של ציד מכשפות ואין בו מקום לשיקול דעת. לפי תפיסת המבקרים (כלומר כל העולם), מי שמבקר את אלו שנהנים לאכול כל היום או לצפות בתכניות האוכל בטלוויזיה כל יום הוא גזען. ומי שביקר ספרות או אמנות כלשהי גם הוא גזען. בעצם כל ביקורת היא גזענות (שלא לומר התנשאות). אני טוען שבין אם הביקורת הללו נכונות ובין אם לאו, אין להן שום קשר לגזענות.

שוב אבהיר שאיני עוסק בסמנטיקה. ביקורות כאלה אינן גזעניות לא מפני שאין להן קשר לגזע. טענתי היא שביקורות כאלה כלל אינן פסולות גם אם הן היו תלויות גזע. גם אם החרדיות הייתה מאפיין של יוצאי פולין, והייתי אומר שההתנהלות והחשיבה של הפולנים היא אווילית או פרימיטיבית, לא הייתה בכך גזענות. כך גם הטענות של גרבוז לא רק שאינן חוסות תחת הכותרת גזענות, הן כלל לא פגומות, וזאת גם אם לא נסכים להן.

ציניות או שיטתיו?

כבר הערתי שמכיוון שביקורת כזאת פונה לשני הצדדים הפוליטיים, הדבר מצביע על כך שכנראה לא מדובר רק בקידום אג'נדה פוליטית. המסקנה היא שזוהו סוג של שיטתיו, שאכנה אותו כאן שיטתיו אנטי גזעני. חשוב להבין שהשיטתיו הזו היא לא רק שטות חביבה ובלתי מזיקה, אלא נזקיק רבים ועצומים כל הרגיוני. ראשית, הוא גורם להערכת השית. בנוסף, הוא מונע דיון אינטליגנטי בטענות עצמן (האם טוב לנשק קמעות או לדרבן מצביעים להגיע לקלפי בצורה זו או אחרת?). כשאין לנו טיעונים ענייניים נגד מישוה, די לנו להאשים אותו בגזענות. ומעל הכול, כפי שכבר הערתי

הגעתם! לפנטהאוז!

פנטהאוזים חלומיים עם נוף פתוח עד לים

2,450,000 ₪
חול מ-2

הדומיה להמחשה בלבד

שירת השרון של רוטשטיין בנתניה. מגורי מופת על גבעה המשקיפה אל נוף פתוח ומרחבים. 2 דקות מכביש החוף.

- פנטהאוזים מטריפים עם 3 כיווני אוויר • מפרט פרימיום מפנק • פארק פרטי צמוד
- נוף פתוח ומרחבים • נגישות לצירי תנועה מרכזיים • בנייה ירוקה ע"פ תו תקן

4 מיני פנטהאוזים אחרונים 30 מ"ד מרפסת!

רוטשטיין
מצוינות בבנייה

רוטשטיין
המגור החודש של קרית השרון

*6123

פה גדול. גרבוז

בעולם כזה כל ביקורת היא התנשאות גזענית. אם אתה אומר שפלוגי הוא פחות טוב מאלמוני, או שהוא טועה, אתה פשוט גזען ומתנשא

גזען ומתנשא. הרי אין באמת טוב וצודק יותר או פחות, ולכן בהכרח כל מי שטוען זאת הוא סתם מתנשא. לא בכדי טען גרבוז בדברים שהובאו למעלה שמבקרו בעצם מניחים שכל ביקורת היא גזענית (כן כן, גם הביקורת שלהם עליו).

השיטיון האנטי גזעני הוא תוצאה של הפרויקט הפוסטמודרני שמטרתו השתקת השיח הביקורתי (תחת אצטלה של "גישות ביקורתיות" כמובן). אבל התופעה הפסאודו-פילוסופית הזאת היא רק הפלטפורמה הרעיונית. עליה ניצבות קבוצות של נעלבים מקצועיים שמובילים את תופעת השיטיון האנטי גזעני במישור המעשי. מדובר באנשים שאמנותם היא להיעלב בשם קבוצה זו או אחרת, ובכך לפטור עצמם מדיון ענייני או מטיפול אמיתי בבעיה כלשהי, ובוודאי בכירור השאלה האם אכן יש בעיה. יש סכיכנו קבוצות שונות ומגוונות של נעלבים מקצועיים כאלה, והבולטת שבהן היא בני דודנו הפלסטינאים. אלו במקום לעשת משהו למען עצמם, מעדיפים לייבב בכל רחבי העולם על הפוסט קולוניאליסטים שעושקים ורוצחים אותם. לא נתפלא שנציגיהם בכנסת שלנו מוחים כל העת נגד... הגזענות כמובן.

דוגמה אחרת היא קבוצת האינטלקטואלים(?) המזרחיים שמכנה את עצמה הקשת הדמוקרטית המזרחית. גם הקבוצה הזאת שייכת לנעלבים המקצועיים, וגם היא רק מעכירה את הדיון ואת השיח ואינה מאפשרת לבחון אילו בעיות קיימות וכיצד מטפלים בהן.

בתחילת דבריי, ההתייחסות לכל ביקורת כגזענית גורמת לנו לא לראות נכוחה תופעות שזכאיות בדיון לתואר גזענות ושנגדן יש להילחם באמת. הזילות וההזניה של המושג גזענות מעוררת נוגדנים אצל כל בר דעת, עד שאנחנו עשויים להגיע למצב שבו גזענות כבר לא תהיה בעינינו מילה מגונה ומאוסה.

כדי להדגים זאת, אזכיר עוד אחת מנקודות השיא סביב הבחירות האחרונות - פרשת אמיר חצרוני. דבריו של חצרוני, שדווקא כן היו פגומים מוסרית וכנראה גם גזעניים, עוררו גם הם סערה במחוזותינו. יניב קובוביץ' (אתר "הארץ", 23.3.2015) הפליא לתאר זאת:

"בסוף השבוע פרסם חצרוניפוסט בפייסבוק, בו הוא מאשים את המזרחים בתוצאות הבחירות. הוא זומן לתוכנית הבוקר בערוץ 2, שם התעמת עם בחגלו, שכינתה אותו בתגובה "פאשיסט, גזען ועלוב נפש". חצרוני הגיב לדברים ואמר: "שום דבר נורא לא היה קורה אם ההורים שלך היו נשארים במרוקו ונרקבים שם, וזה לא הופך אותי לגזען או פאשיסט". בהמשך אף אמרה לו בחגלו כי מבחינתה אין הבדל בין חצרוני לבין היטלר, ותחתיה בולזול "מי נתן לך בכלל ללמד באקדמיה?". חצרוני ענה לה "לפחות לא למדתי כמון במכללה ליגה ז'".

דומני שהתיאור הממצה להפליא הזה מכיל את כל העובדות הרלוונטיות של הפרשה וגם את כל הטיעונים בעלי המימד האינטלקטואלי שעלו בדיון סביבן. אגב, אני ממש לא חושב שהשיח סביב ההתבטאויות של נתניהו או גרבוז התנהל ברמה גבוהה יותר, גם אם היה מעט יותר מנומס ומאופק. זוהי הדגמה לכך שהשיטיון האנטי גזעני לא מאפשר שיח אחר, ובעצם מונע ביקורת עניינית גם כשמדובר בדברים שהם כן פגומים מוסרית ו/או גזעניים.

דיאגנוזה ראשונית: על נעלבים מקצועיים ופוסטמודרניות

במישור הפילוסופי נראה שבבסיס השיטיון הזה עומדת התופעה התימהונית שמכונה פוסטמודרניות. בעולם הפוסטמודרני אין קני מידה, אין נכון ולא נכון, אין צודק ולא צודק, טוב ורע, יפה ומכוער. לכן בעולם הזה אין חלשים (שהרי קביעות לגבי חולשה וחוזק וזקקות קנה מידה כלשהו) אלא רק מוחלשים. בעולם כזה כל ביקורת היא התנשאות גזענית. אם אתה אומר שפלוגי הוא פחות טוב מאלמוני, או שחשיבתו או התנהגותו לוקות במשהו, או שהוא טועה רחמנא ליצלן - אתה פשוט